

TRANSPORDIAMET

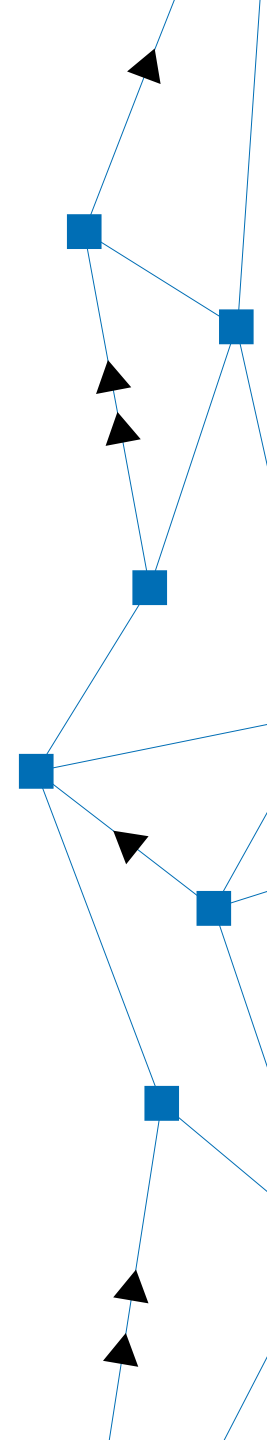

Eesti rattastrateegia 2040 koostamisest

Kadi Pihlak
16.05.2025

Mis on Eesti rattastrateegia?

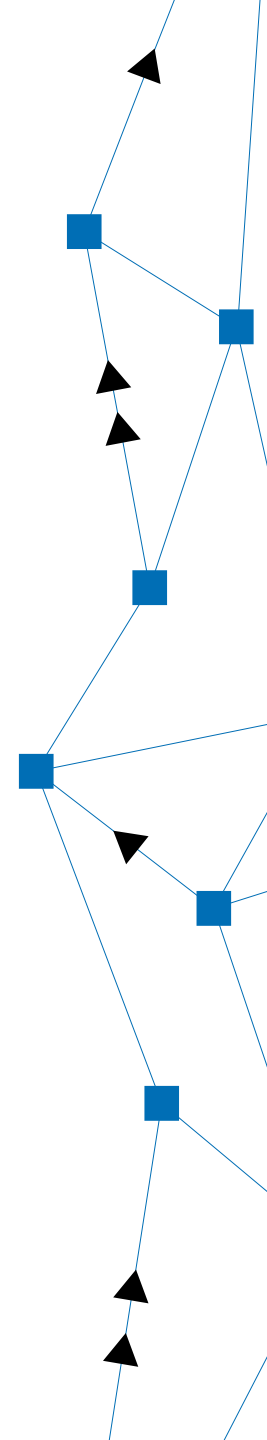
- **Eesti rattastrateegia** on riikliku tasandi plaan, mis määratleb eesmärgid ja suunad rattakasutuse arendamiseks. See strateegia hõlmab suuniseid ja tegevusi, mis toetavad **ratta*** kasutamist igapäevase liikumisviisina ning edendavad rattataristu arengut ja liiklusohutust
- Euroopa deklaratsioon jalgrattasõidu kohta **3.04.2024**
- VV tööplaanis on rattastrateegia **tähtaeg**
Kliimaministeeriumile 31.05.2025, koostab
Transpordiamet

Mis on Eesti rattastrateegia?

- **Eesti rattastrateegia** on riikliku tasandi plaan, mis määratleb eesmärgid ja suunad rattakasutuse arendamiseks. See strateegia hõlmab suuniseid ja tegevusi, mis toetavad **ratta¹** kasutamist igapäevase liikumisviisina ning edendavad rattataristu arengut ja liiklusohutust
- Euroopa deklaratsioon jalgrattasõidu kohta **3.04.2024**
- VV tööplaanis on rattastrateegia **tähtaeg**
Kliimaministeeriumile 31.05.2025, koostab
Transpordiamet

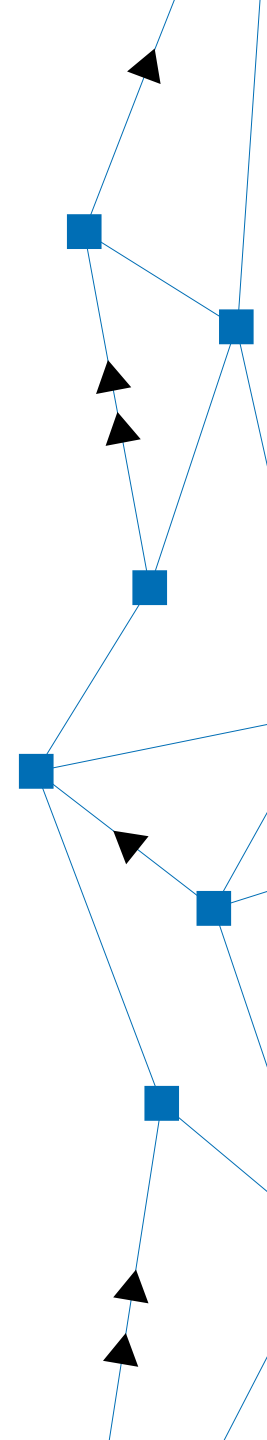
¹ Käesolevas strateegias kasutatakse koondmõistet „**ratas**“ kõikide sõidukite kohta, mille kasutamine on jalgrattateel, jalgrattarajal ja/või jalgratta- ja jalgteel kehtiva (mai 2025) liiklusseaduse kohaselt lubatud: jalgratas, elektrijalgratas, kahe- ja kolmeveljeline mootorsõiduk, pisimootorsõiduk ja kergliikurid (elektriline töökeras, tasakaaluliikur jm kergliikurid).

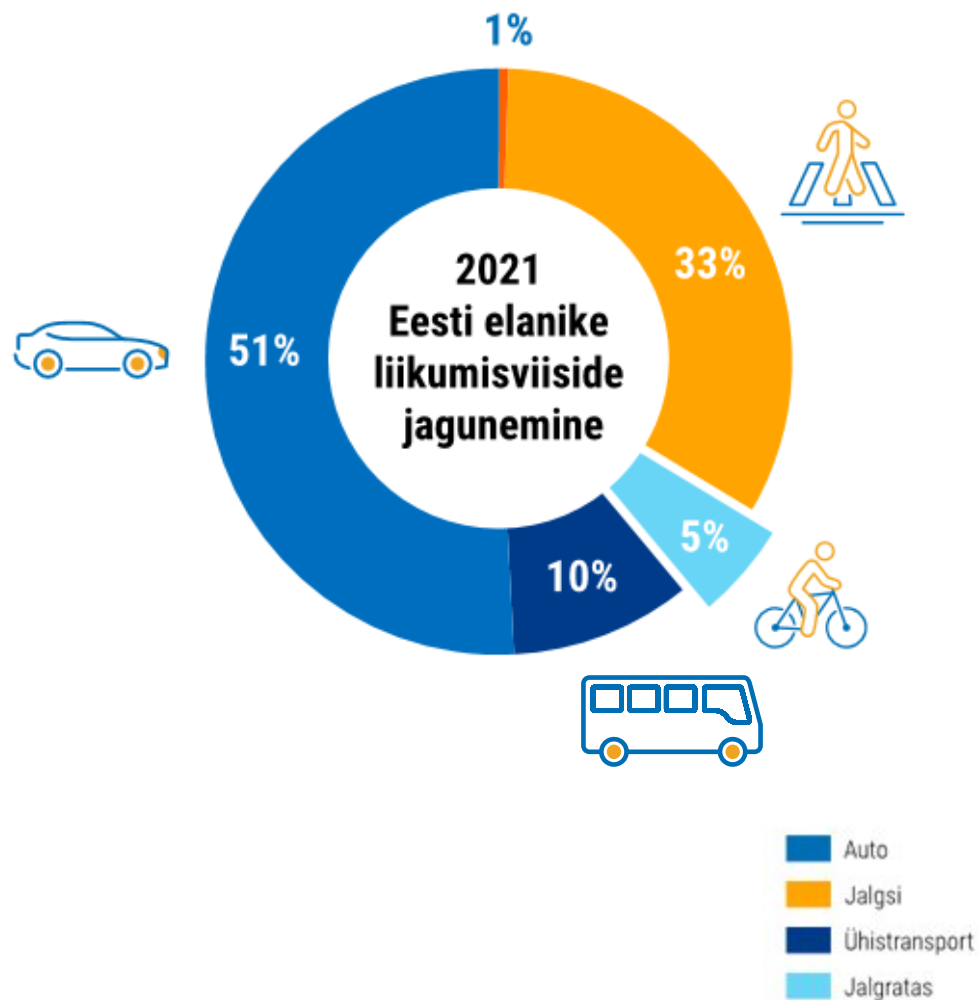
Eesti rattastrateegia põhielemendid:

1. **Sissejuhatus** – milleks ja kellele rattakasutust edendada?
2. **Rattakasutuse senised trendid ja väljakutsed** – kus me oleme?
3. **Visioon, eesmärgid ja mõõdikud** – kuhu me tahame jõuda?
4. **Põhimõtted**
5. **Tegevussuunad**

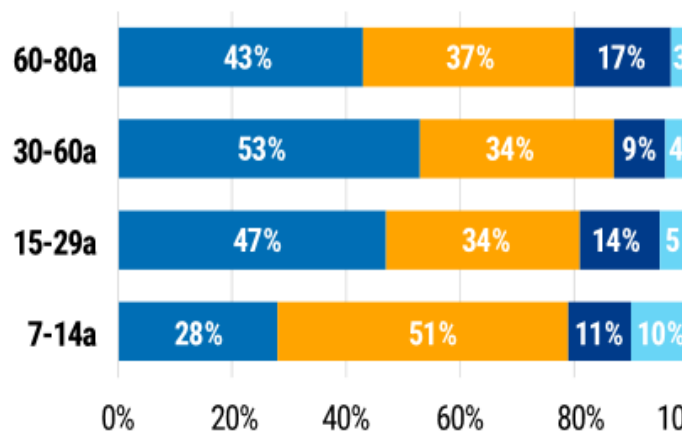
LISA I Rattastrateegia **elluviimiskava** aastani 2029

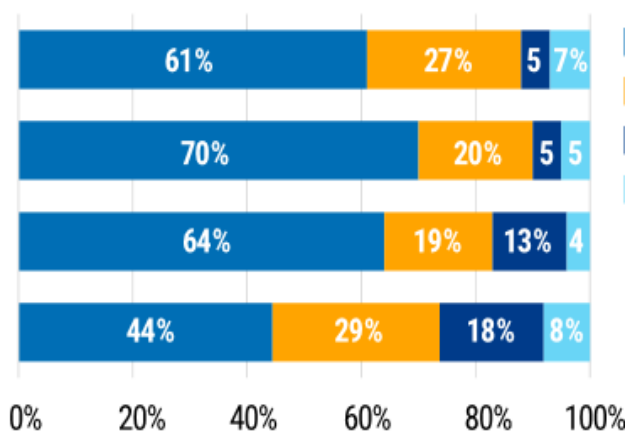
Kus me oleme?

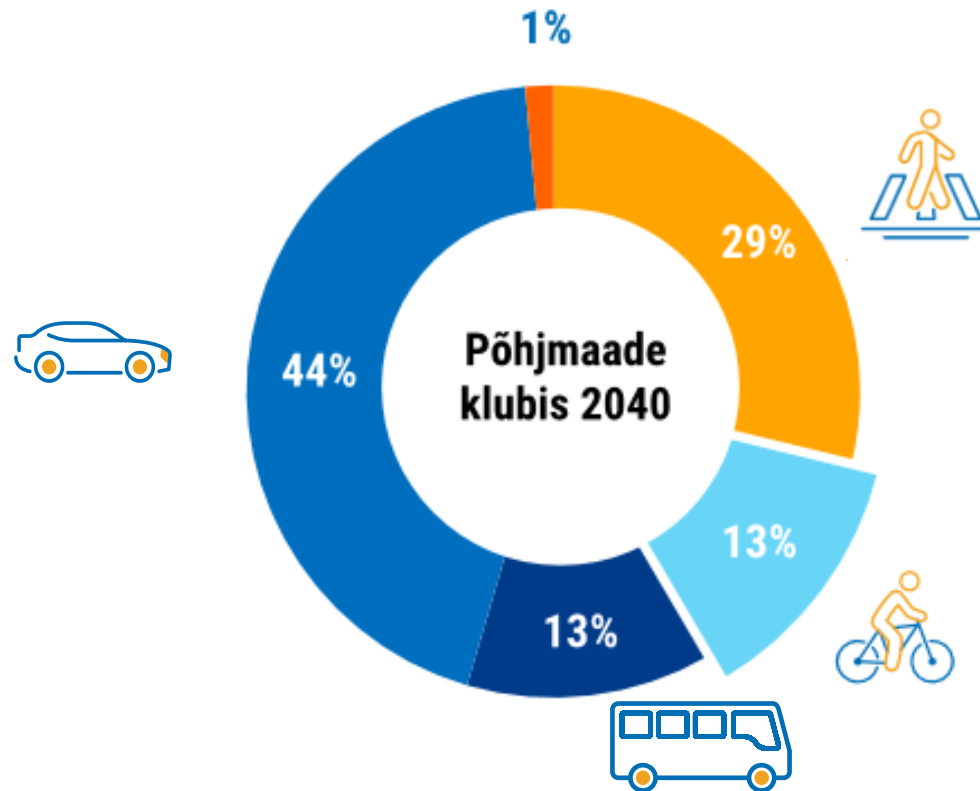
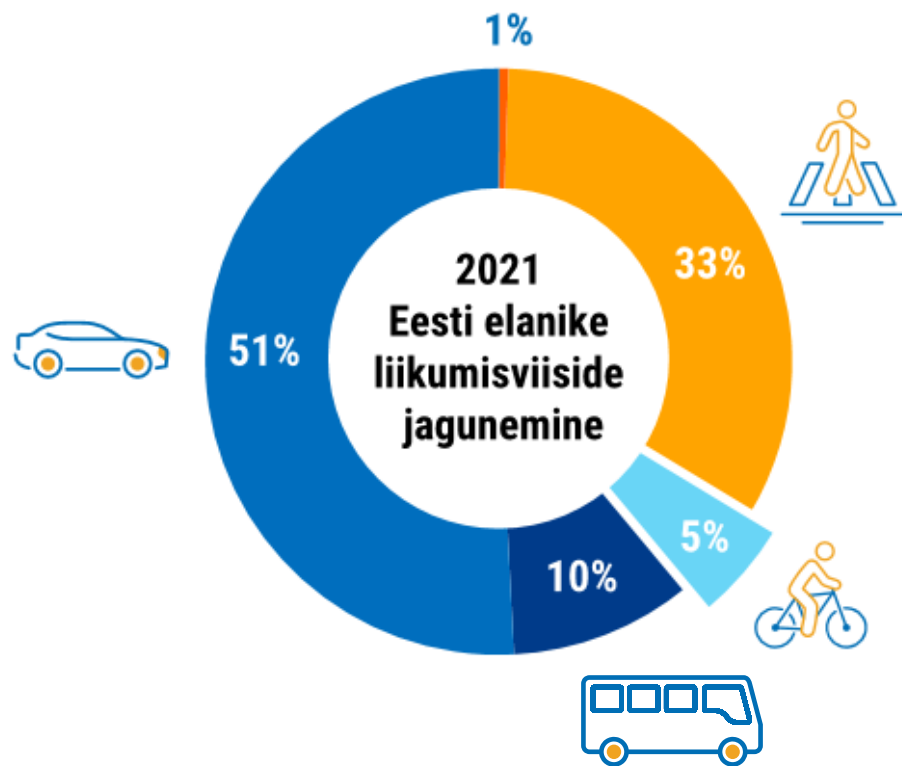
Eesti linnaelanike liikumisviiside jagunemine (% liikumisest), 2021

Eesti maaelanike liikumisviiside jagunemine (% liikumisest), 2021

Visioon:

Visioon 2040: Eestis on rattaga liikumine **igapäevane, mugav ja turvaline**. Rattasõit on **loomulik ja eelistatud** valik nii lühikestel **igapäevasõitude** kui ka vaba aja veetmisel ning sportimisel aastaringselt. Pikemate distantside läbimiseks on rattasõit **sujuvalt ühendatud ühistranspordiga**. Katkematu ja kvaliteetse taristu sh rahvusvaheliste rattamarsruutide abil paraneb inimeste **elukvaliteet** nii linna- kui ka maapiirkondades ning on soodustatud rattaettevõtlus ja uued ärimudelid.

Rattasõidust suurenenud füüsiline aktiivsus parandab elukvaliteeti ning inimeste **vaimset ja füüsilist tervist**.

Rattastrateegiat viiakse ellu **koostöövõrgustikuna**, et tagada visiooni saavutamiseks oluliste tegevuste elluviimine ja huvide tasakaal.

„Rattaga sõites oled nagu lind – kerge!“

Säde Pihlak, 8.a

Mis on mõjud?

- Parem rahvatervis ja sääst tervishoiukuludelt
- Kliima- jt keskkonnanäesmärkide täitmine
- Rohkem liikumisvabadust kõigile nii linnas kui maal
- Taskukohane liikuvus ja väiksemad sundkulud autodele
- Iga täiendav 1 € aktiivseid liikumisviise toetavasse taristusse toob Eesti ühiskonnale ca 4-8 € tagasi!
- Kriisikindel

Strateegia elluviimise läbivad põhimõtted:

- Võrdne kohtlemine
- Potentsiaali toetav
- Mugavad tervikteekonnad
- Olemasoleva taristu kohandamine
- Eraldatud liikumisruum
- Ohutud ja mugavad ristumised
- Ühistranspordiga integreeritud
- Kaasav
- Koordineeritud arendus ja koostöö
- Uusi tehnoloogiaid toetav
- Teadmispõhine
- Innovaatiline
- Positiivne kommunikatsioon
- Näita eeskuju!

Läbivad põhimõtted - NÄITEID

Järvakandi põhitänav

Lilleküla jaam –
Kristiine ja Kesklinna olulisim ühendus

Kuidas see kõik mind (TRAMi) puudutab?

KOVide keskusi ja olulisi asulaid läbivad riigiteed ➡ KOV ja TRAM koostöö katkematu rattataristu loomisel

Läbivad põhimõtted - NÄITEID

Saku
Rapla
Viimsi
Kehtna
Kohila

Loksa
Tapa
Kehra
Haljala
Kunda
Aseri
Kohtla-Nõmme
Toila
Jõhvi
Iisaku
Väike-Maarja
Mustvee
Alatskivi

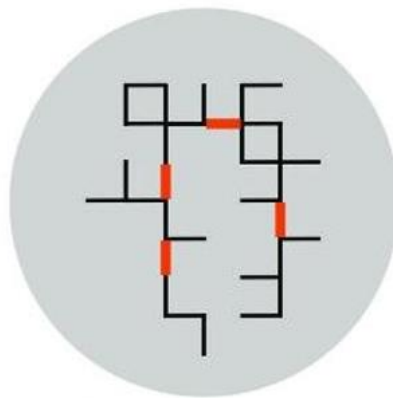
Koeru
Otepää
Rõngu

Räpina
Vastseliina
Rõuge
Antsla
Suure-Jaani
Tõrva
Abja-Paluoja
Karksi-Nuia
Vändra
Audru-Pärnu, Sindi-Paikuse
Uuemõisa
Liiva
Kärdla, Käina

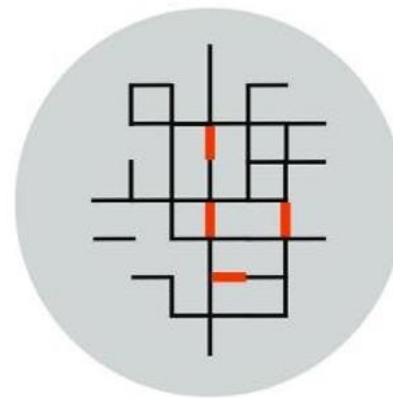
Kokku ca 90 000 elanikku, mille "peatänavate" omanik on TRAM

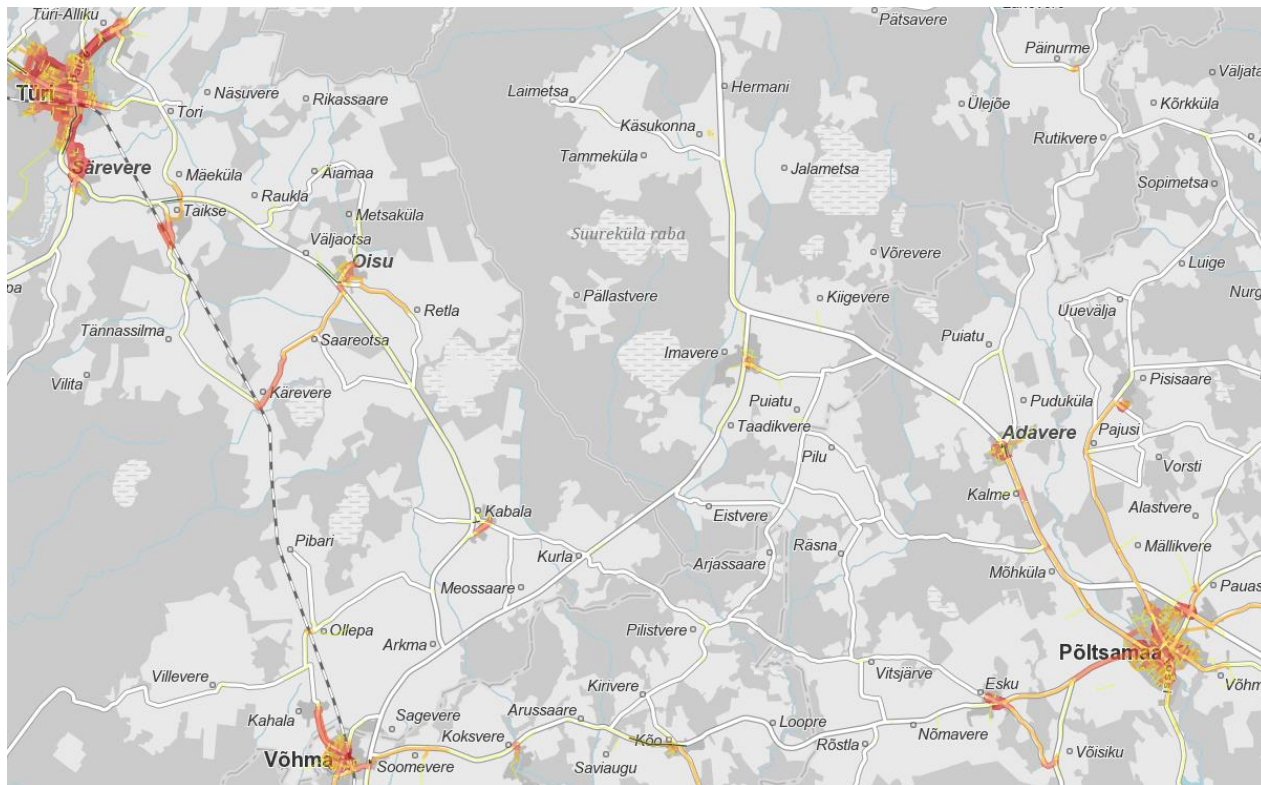
Keskustest lähtuva
rattataristu loomine

Puuduvate ühenduste
rajamine

Sujuvate teekondade
lahendamine

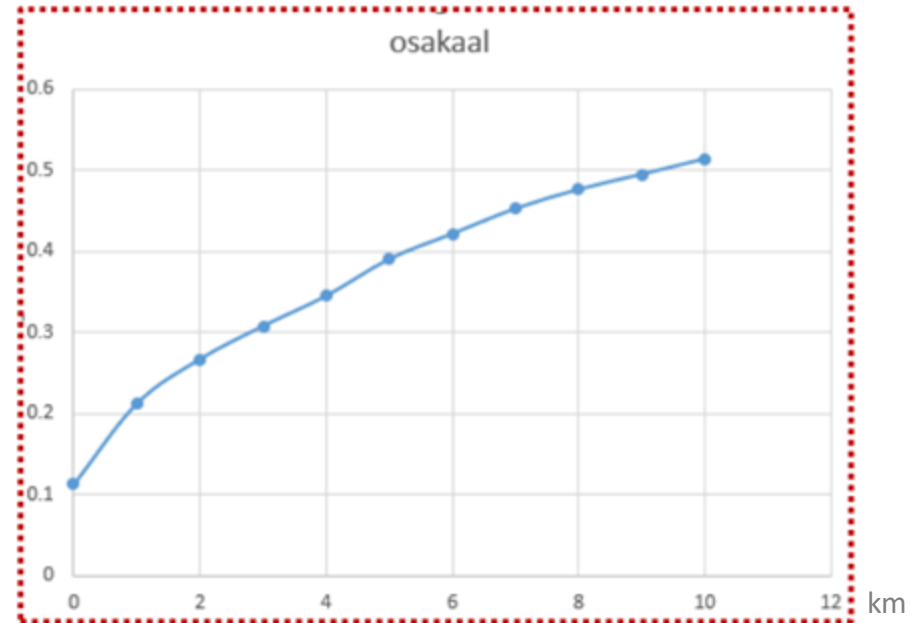

fookus asulasisestele tervikteekondadele

- Rattakasutuse kasvu potentsiaal on nii linnades kui ka alevikes kohalikes liikumistes
- Suur potentsiaal linnades kodu-töö liikumistel
- Pikematel sõitudel ühistranspordi ja ratta kombineerimine
- Elektritoega rattad suurendavad potentsiaali pikematel maadel, laste ja asjade vedamisel

Miks?

...sest potentsiaal on suur

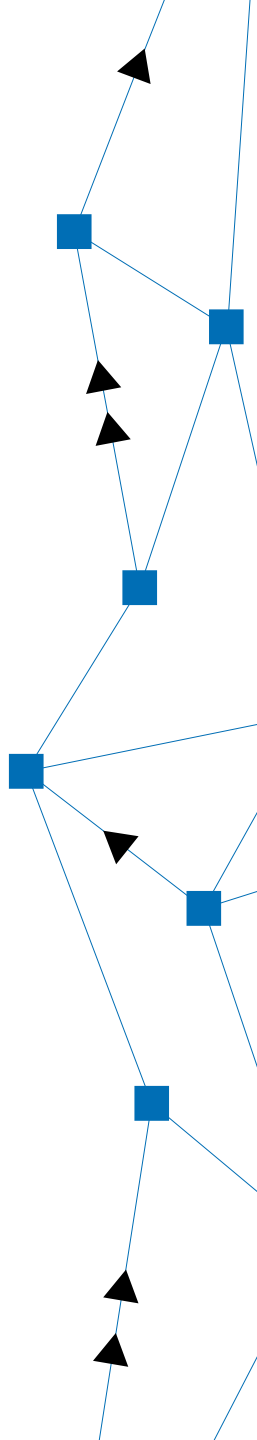
50% kodu-töö liikumistest on alla 10 km, sh 30% alla 3km

Miks vaadata nõudlust?

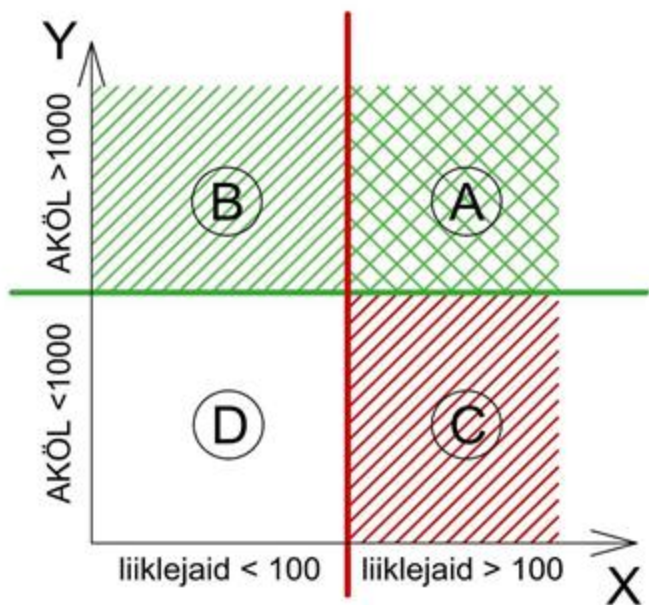
Läbivad põhimõtted - NÄITEID

Allikas: <https://www.rijkswaterstaat.nl/en/about-us/our-organisation/our-history>

Nõudlus | tee tüübi määramine

- A jalg- ja jalgrattatee
- B C teepeenar
- D pole vaja, jagatud liiklusruum

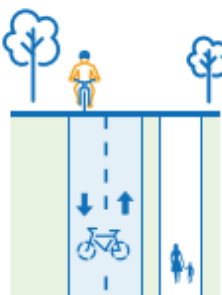
ASULAVÄLINE JALGRATTA-JA JALGTEE (NN KERGLIIKLUSTEE)

ASULASISENE SÕIDUTEEST JA KÕNNITEEST ERALDATUD RATTATEE

RATTAKIIRTEE

RATTATÄNAV

RATTARADA SÕIDUTEES OSANA

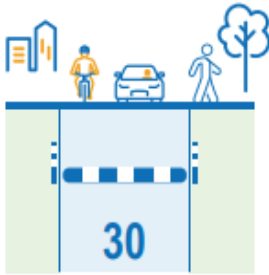
2-1 TEE

TEEPEENAR

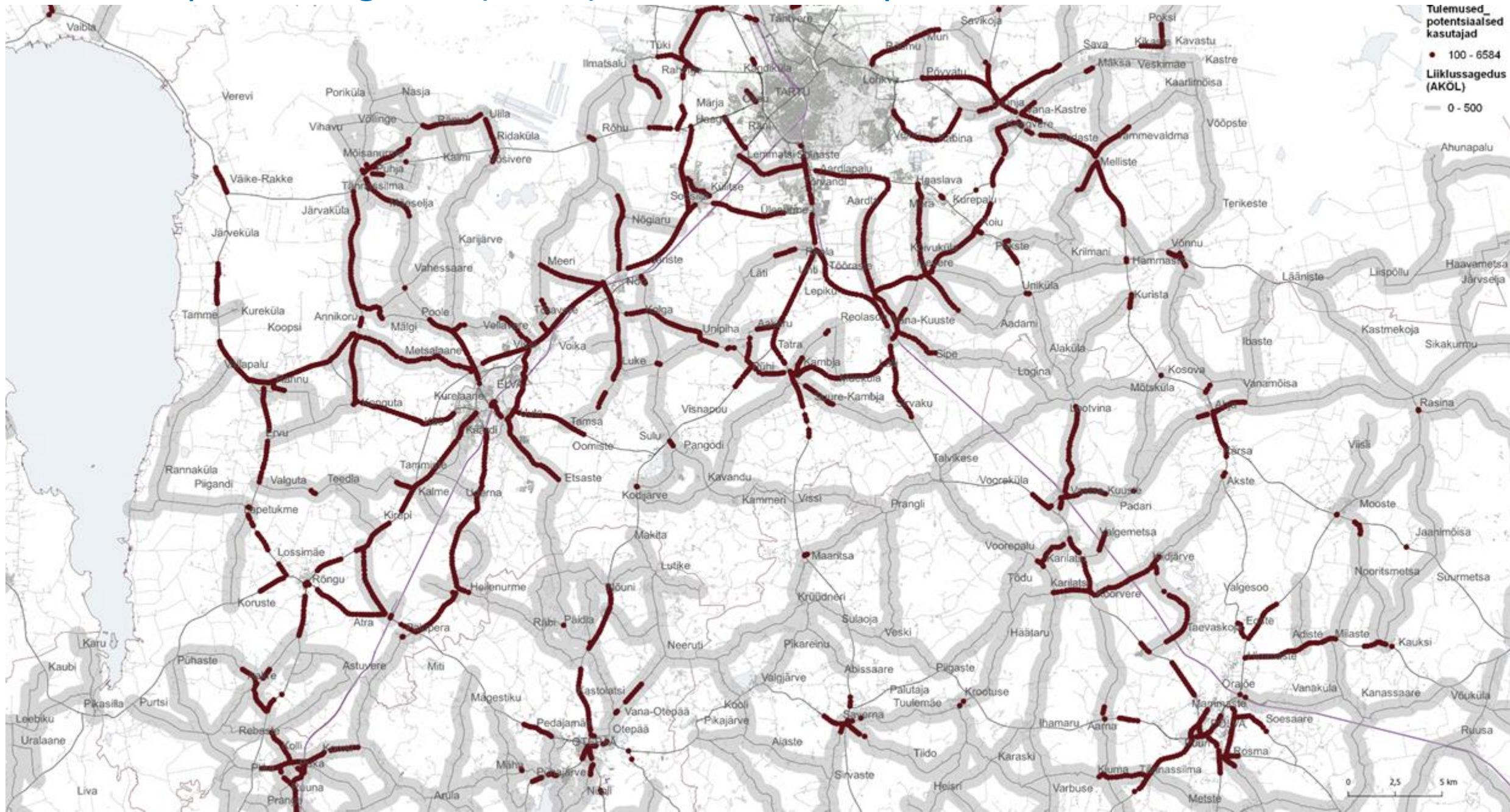
JAGATUD TÄNAV

METSATEE

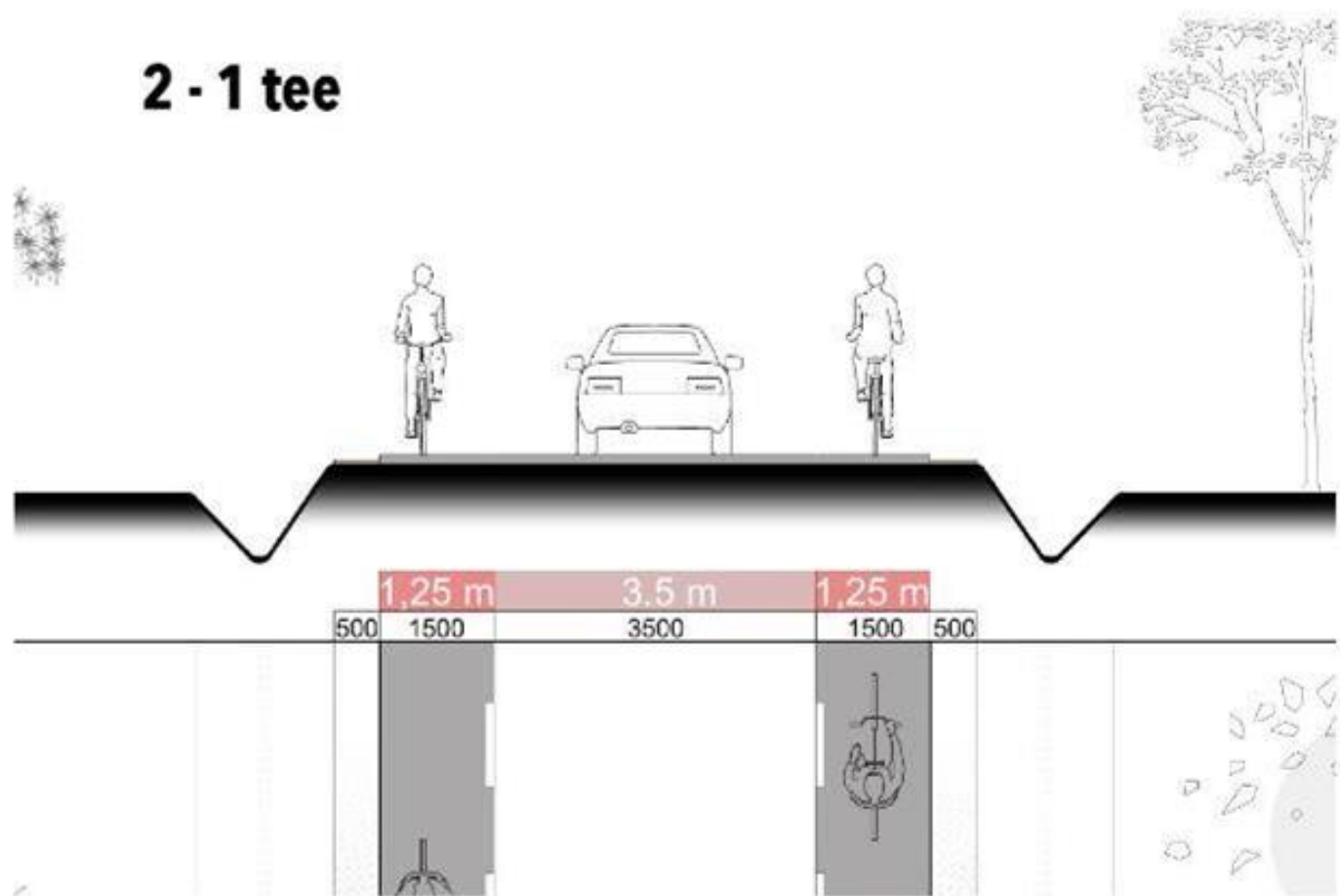
Nõudlus | liiklussagedus (AKÖL) < 500 autot ööpäevas

AKÖL < 500

kiiruspiirang 50-70 km/h

2 - 1 tee

SÄLI¹ valiku metoodika

¹Säästlikumaid liikumisviise soodustava taristu rajamine

Läbivad põhimõtted - NÄITEID

1. Jalgratta- ja jalgteede rajamine

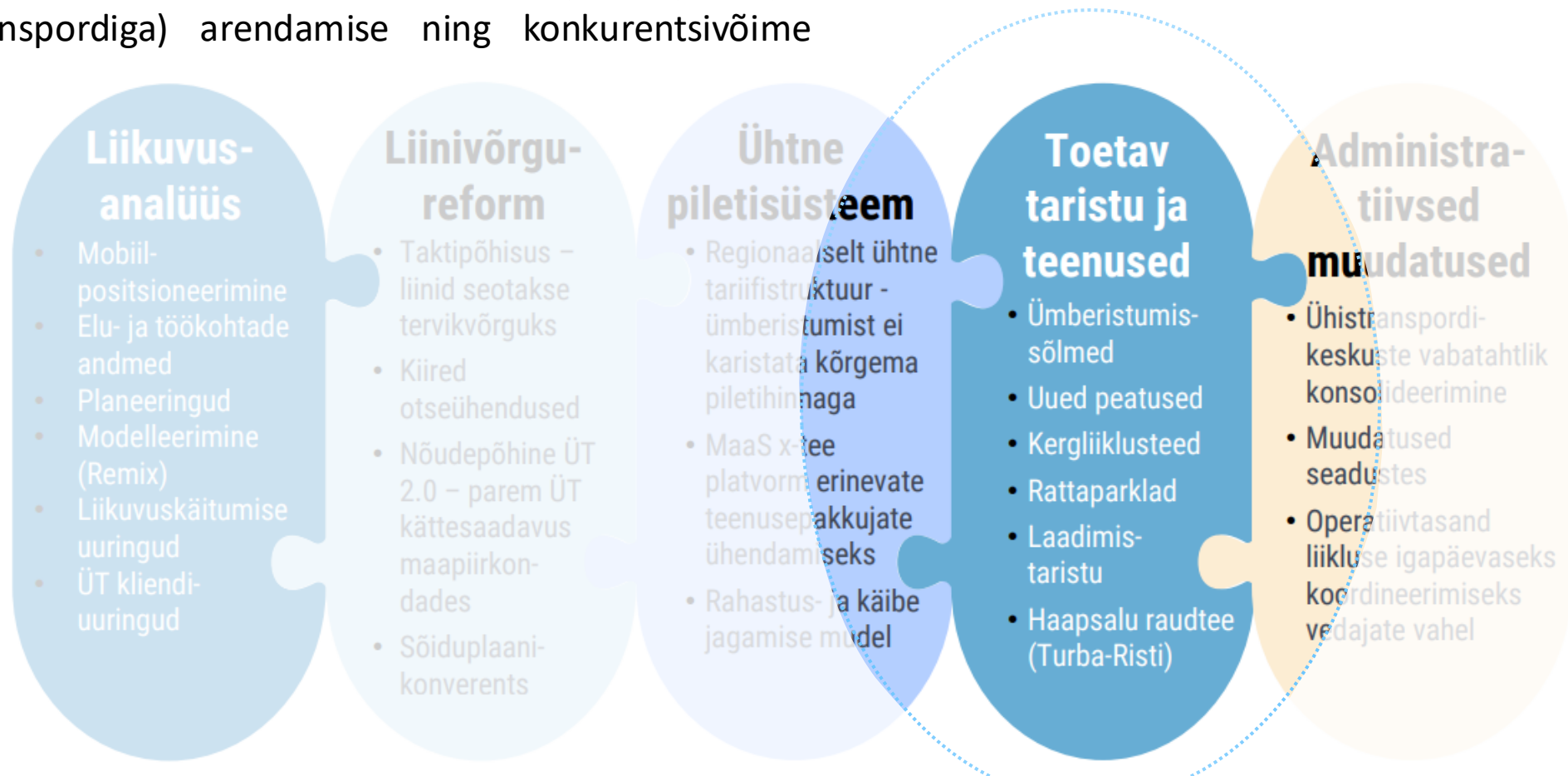
- 1) nõudluse väljaselgitamine (mudel)
 - 2) eksperthinnangu asjaolud:
 - Liikumiste jaotus mudelis
 - Jätkusuutlikkus
 - Võrgustiku sidusus - olemasoleva võrgustiku täiendamine, puuduolev lõik
 - Liiklusõnnetused
 - Maksumus potentsiaalse liikumise kohta
- Sh objektiivsed asjaolud:
- KOV või mõni muu huvitatud osapoole valmisolek katta kulusid
 - Lõigul asuvate ÜT peatuste teenindamise sagedus
 - Liiklussagedus

2. Multimodaalsuse soodustamine

- 1) sh ettepanekud REM'ilt, mis võimaldaks luua reisijatele mugavamaid ümberistumisvõimalusi (pargi ja reisi) ning jätkata teed ühissõidukiga:
 - Rongipeatused
 - Ümberistumissõlmed
 - 2) eksperthinnangu asjaolud:
 - Mõju ÜT kättesaadavuse ja koostoimivuse paranemisele
 - Mõju liiklusohutuse suurendamisele
 - Jätkusuutlikkus
 - Maksumus liikumise kohta
- Sh objektiivsed asjaolud:
- KOV või mõni muu huvitatud osapoole valmisolek katta kulusid
 - Liikumiste arv peatusesse / elanike arv 5km raadiuses
 - Peatust läbiva ÜT-teenuse sagedus
 - Liiklussagedus

SÄLI seos ühistranspordi reformiga

Ühistranspordireformi **keskne eesmärk** on vähendada veondussektori keskkonnamõju, tõsta ühistranspordi kuluefektiivsust ning parandada hariduse, töökohtade ja teenuste kättesaadavust kõigis Eesti piirkondades **aktiivsete** ja **säästlike liikumisviiside** (jalgsi, jalgrattaga, kergliikuriga, ühistranspordiga) arendamise ning konkurentsivõime tõstmise abil.

LISA I: Rattastrateegia elluviimiskava aastani 2030

1. Avaliku sektori võimestamine rattastrateegia elluviimisel

- a. Koostöövõrgustiku loomine, et oleks lisaks selge rollijaotus ja koostöö
- b. Rattastrateegiaga põhimõtete integreerimine teistesse arengudokumentidesse
- c. Rattastrateegia rakenduskavade koostamine nii maakondlikul kui ka kohalikul tasandil

2. Mugava ja ligipääsetava rattataristu loomine

- a. Rattataristu kaardi- jm andmed ja analüüs
- b. Katkematud teekonnad sihtkohtadesse, sh ka asulaid läbivatel riigiteedel
- c. Liikluse rahustamine sh piirkiiruste alandamine asulates ja kõrvalmaanteedel

3. Ratta ja ühistranspordi sujuva kombineerimise ja nn viimase miili lahenduste toetamine

4. Aastaringset rattakasutust soodustavate teehoolde põhimõtete väljatöötamine

5. Õigusruumis ratta kasutamise edendamine, võrdse kohtlemise ja ohutuse tõstmine

- a. Mõisted korda – rattakiirteed, rattatänavad, jalgsi ja rattaga liikumisruumi selge eristamine
- b. Ratturi õiguste ja kohustuste selgem reguleerimine

6. Pikaajaliste ja kestlike riiklike rahastamisskeemide ja põhimõtete väljatöötamine

7. Toetame rattaga liikumise positiivset kuvandit

- a. Kommunikatsioon, teadlikkuse tõstmine, liikluskultuuri parandamine, koolitused
- b. Eeskuju! Eriti avalik sektor

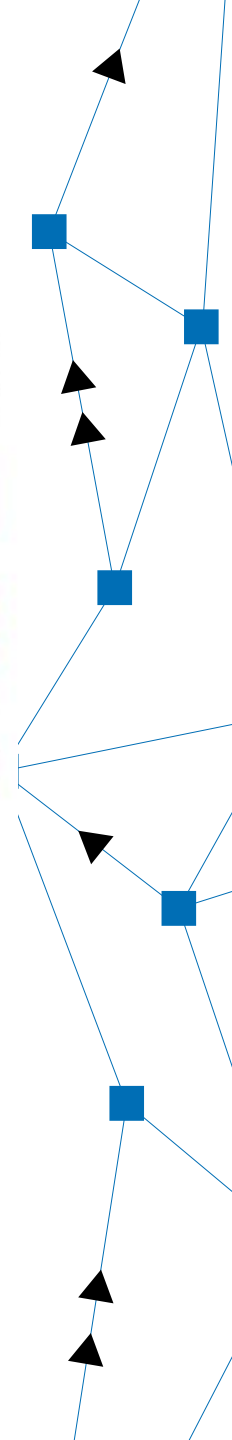
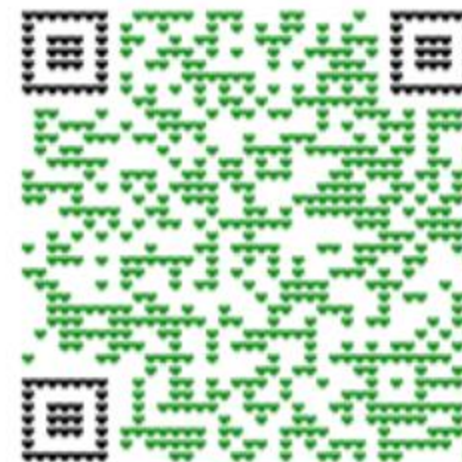
8. Rattaturismi- ja ettevõtluse toetamine

Fotod: Mari Jüssi

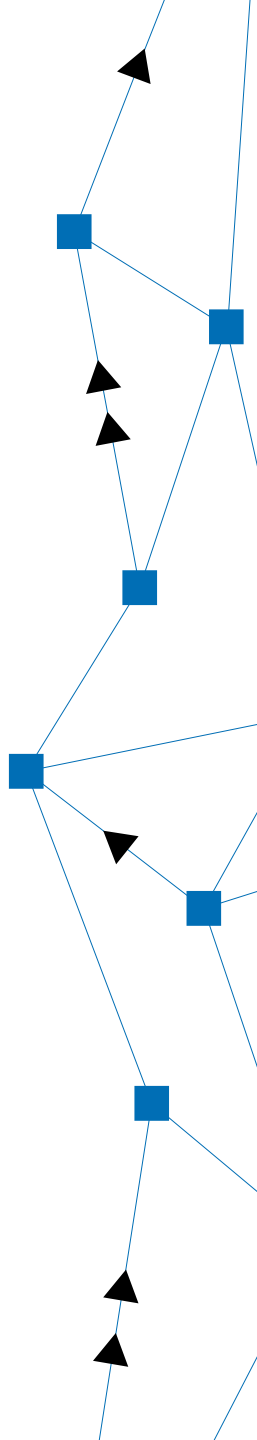
Mis toimub edasi?

- Rattastrateegia tööversiooni tagasisidering 14.05-28.05.2025
<https://pilv.transpordiamet.ee/s/rJEPdXz7aNM1Z3V>
21.05 kell 16-17 Rattastrateegia tööversiooni tutvustus *Teamsis*
- Koostöökokkuleppe sõlmimine ja valitsusele esitamine – juuni 2025
- Koostöövõrgustiku käivitamine
- Iga-aastane strateegia seire ja tegevuskava uuendamine

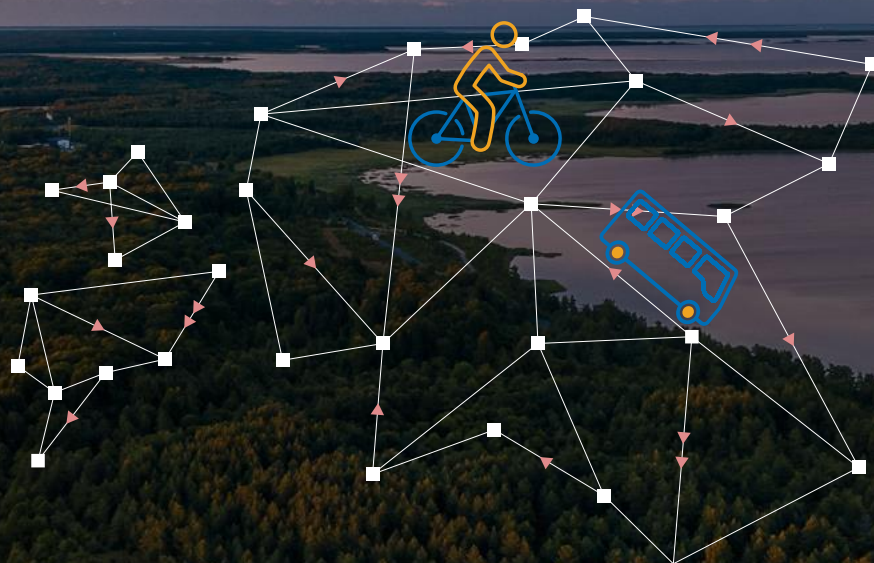
Täname!

Kontakt: kadi.pihlak@transpordiamet.ee

TRANSPORDIAMET

Ühendame Eestimaa
ohutult, nutikalt ja keskkonnahoidlikult.